

Nr 386.

Av herr **Wedén**, om återbetalning till *Constance Seth* av visst skattebelopp.

Enligt köpekontrakt daterat den 23 april 1946 sålde fru Constance Seth i Torshälla sin därstädes under firma Torshälla stadskällare bedrivna rörelse med därtill hörande inventarier för en summa av 130 000 kronor till en ny innehavare. I kontraktet angavs inte hur mycket av köpeskillingen, som ansågs utgöra likvid för de av köparen övertagna inventarierna.

I sin deklaration angav fru Seth sin taxerade inkomst till kommunal inkomstskatt för år 1946 till 12 026 kronor och till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt till 13 101 kronor. Dessa inkomstsiffror visa ingen anmärkningsvärd avvikelse från fru Seths inkomster under tidigare år.

Taxeringsnämnden i Torshälla höjde emellertid avsevärt hennes inkomstuppskattning och taxerade henne till kommunal inkomstskatt för en inkomst av 90 760 kronor och till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för en inkomst av 91 840 kronor.

Fru Seth hade år 1927 inköpt firman Torshälla stadskällare och där nedlagt ett mycket omfattande arbete. Hon åtnjöt under den tid hon innehade rörelsen anseende som en skicklig och ordningsam restaurangchef. Ehuru redigt uppställd led emellertid hennes bokföring av vissa svagheter, och hon hade tydligen icke erhållit kompetent hjälp med densamma.

Detta hade bl. a. följande konsekvens. Vid sitt inköp av rörelsen 1927 övertog fru Seth inventarier i rörelsen till ett värde av 30 000 kronor. Samma år och 1928 inköptes ytterligare inventarier för ca 10 000 kronor. 1937 skedde därefter en större nyanskaffning av inventarier för ca 24 000 kronor, varefter under de följande åren fram till och med 1945 smärre kompletteringsanskaffningar för tillhopa ca 10 000 kronor ytterligare skedde. Fru Seths sammanlagda inventarieanskaffningar under den 20-årsperiod hon innehade rörelsen uppgingo till 75 725 kronor.

Under samma period synas avskrivningar för värdeminskning av inventarier ha gjorts i deklarationerna med tillsammans i runt tal 68 000 kronor, varför återstående värde på inventarierna vid försäljningstillfället skulle ha utgjort 7 725 kronor. Huvuddelen av dessa inventarier voro då i det närmaste 20 respektive 10 år gamla. På grund av bristfällig bokföring skedde emellertid ej i denna samma avskrivningar som i deklarationerna, varför i fru Seths bokföring på inventariekonto vid försäljningstillfället fanns bokfört ett inventarievärde av 66 800 kronor. Detta av ett felaktigt bokföringsförande förorsakade förhållande synes ha spelat en viss roll vid hennes skatteärendes fortsatta behandling.

I sak förefaller fru Seths deklaration 1947 ha inneburit, att hon yrkade att av försäljningssumman 130 000 kronor skulle 122 275 kronor räknas som goodwill-värde och 7 725 kronor som likvid för inventarierna. I köparens intresse torde ha legat att få ett så högt värde som möjligt åsatt de inventarier, som han övertog. Fru Seth som säljare hade säkerligen icke vid avtalets ingående någon insikt om betydelsen av att icke en klar avgränsning mellan goodwill-värde och likvid för inventarierna kom till stånd och icke förstätt att tvistigheter kunde uppstå omkring dessa frågor och medföra komplikationer vid beskattningsförfarandet. Hon torde ha betraktat köpeskillingen som i huvudsak utgörande likvid för det värde, rörelsen genom hennes långvariga arbete i densamma fått, och som ett sparkapital, vilket skulle trygga hennes ålderdom.

Att inventarier, som i huvudsak inköpts med den ena hälften år 1927, vilken hälft redan då i stor utsträckning var gammal, och med den andra hälften 1937 till ett sammanlagt inköpsvärde av ca 75 000 kronor, och som utsatts för stark förslitning, icke vid försäljningstillfället 1946 kunde vara värda ett belopp högre än anskaffningsvärdets, synes vara klart. Å andra sidan kan det sägas, att det värde de enligt de av fru Seth i deklarationerna företagna avskrivningarna skulle ha, 7 725 kronor, var lågt. Två opartiska restaurangmän, som genomgingo inventarielistorna men ej hade tillfälle att besiktiga inventarierna, uppskattade dessa till ett värde av högst 20 000 kronor. Detta värde förklarade sig fru Seth beredd att acceptera, varefter goodwill-värdet skulle ha utgjort 110 000 kronor. Proportionen mellan goodwill-värde och försäljningssumma torde för rörelser av detta slag ej framstå som särskilt anmärkningsvärd. Vid ungefär samma tidpunkt som fru Seths försäljning inträffade såldes en rörelse av liknande slag i Vänersborg, varvid av en sammanlagd försäljningssumma på 75 000 kronor beräknades ett goodwill-värde på 61 000 kronor.

Sedan fru Seth hos prövningsnämnden överklagat taxeringsnämndens beslut, fann sig prövningsnämnden, efter uttalande att någon säker inventarievärdering icke presterats från fru Seths sida, böra utgå från det i hennes böcker upptagna inventarievärdet, 66 800 kronor, och taxerade henne i enlighet därmed till kommunal inkomstskatt för en inkomst av 71 845 kronor och till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för en inkomst av 72 920 kronor. Även om detta innebar en väsentlig reduktion i jämförelse med taxeringsnämndens beslut, framstår även prövningsnämndens taxering som mycket hög. Grundvalen för densamma synes ha utgjorts av att fru Seth genom en felaktig bokföringsmetod fått ett alltför högt inventarievärde kvarstående i sina böcker.

Kammarrätten fastställde prövningsnämndens beslut, men efter underdåniga besvär av fru Seth beslöt Kungl. Maj:t att fastställa det omstridda inventarievärdet till 56 800 kronor eller 10 000 kronor lägre än vad som förut bestämts. Som en följd härav nedsattes fru Seths taxering till kommunal inkomstskatt till 61 840 kronor och till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt till 62 920 kronor.

Det torde icke vara en förhastad slutsats, att Kungl. Maj:ts beslut berodde på uppfattningen, att en orättvisa förut vederfarits fru Seth. Även enligt den av Kungl. Maj:t fastställda taxeringen drabbades dock fru Seth av en mycket hög skatt för inkomstökning enligt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen för taxeringsåret 1947. Hela gången av detta ärende visar att de olika prövningsinstanserna ständigt närmat sig den av henne som riktig godtagna värderingen av inventarierna. Någon betydande inkomstökning enligt övergångsbestämmelserna torde i realiteten knappast ha förelegat. Vad fru Seth överlät till köparen var ett av henne upparbetat förmögenhetsvärde. Även enligt Kungl. Maj:ts beslut blev en stor del av detta beskattat såsom inkomst. Det synes därför befogat, att fru Seth av det allmänna återfår ett belopp, som svarar mot skillnaden mellan den skatt, hon faktiskt kommit att erlägga, och den skatt, hon skulle ha erlagt, om de inventarier, som överlätos i samband med hennes försäljning av rörelsen, av taxeringsmyndigheterna blivit värderade till 20 000 kronor.

Utan att det har relevans för bedömningen av skattefrågans detaljer må nämnas, att fru Seth på grund av olyckliga omständigheter nu, på sin ålders dagar, har fått betydande ekonomiska bekymmer.

Med hänvisning till ovanstående vill jag därför föreslå,

att riksdagen måtte besluta att medgiva fru Constance Seth i Torshälla en återbetalning av erlagda skatter med ett belopp motsvarande skillnaden mellan den skatt, hon erlagt enligt av Kungl. Maj:t den 29 juni 1950 fastställd taxering, och den skatt, hon skulle hava påförts, såvida hennes inventarier vid det i motionen omnämnda köpet värderats till 20 000 kronor samt att bevilja ett härför erforderligt anslag.

Stockholm den 26 januari 1952.

Sven Wedén.
